

Orimattilan kaupungin varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

Varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

Varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet määrittelevät peruslähtökohdat Orimattilan kaupungin rahoitustoiminnan, sijoitustoiminnan, antolainautustoiminnan ja takaustoiminnan järjestämiselle. Tämä asiakirja vastaa Kuntalain 14 §:ssä määriteltyä varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteita, josta päättää kunnan valtuusto.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden tavoitteena on varmistaa:

- rahoitus- ja sijoitustoiminnan toteutuminen yhdenmukaisella tavalla henkilöriippumattomasti sekä hyvän hallinnon toimintaperiaatteiden mukaisesti
- palvelutoiminnan ja investointien edellyttämä rahoitus ja riittävän maksuvalmiuden ylläpito myös ennakoimattomien tilanteiden varalta
- rahoituskustannusten ja rahoitusriskien minimointi analyyttisellä rahoitussuunnittelulla ja tehokkaalla kilpailuttamisella
- sijoitustoiminnan sekä antolainaus- ja takaustoiminnan tehokkuus ja riskienhallinta

Orimattilan kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnassa huomioidaan ESG-vastuullisuuskriteerit, jotka liittyvät erityisesti sijoitustoiminnassa ympäristötekijöiden, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan huomioonottamiseen.

1. Rahoitustoiminta

Orimattilan kaupungin rahoituslähteitä ovat verotulot, valtionosuudet, maksu- ja myyntituotot, avustukset sekä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus. Tuloilla katetaan kaupungin toiminnasta aiheutuvat menot, investoinnit ja lainanhoitomenot.

Vaikka hankintalaki ei koske rahoituksen hankintaa, Orimattilan kaupunki joko kilpailuttaa kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla tai varmistuu päätösten markkinaehtoisuudesta muutoin. Johdannaissovimuksia voidaan solmia myös ilman kilpailutusta, sillä niissä ajoituksen hyödyntäminen, vanhojen sopimusten muokkaaminen ja vertailukelpoisten tarjousten puute eivät aina puolla kilpailutusta.

Kaupungin maksuvalmius turvataan varmistamalla riittävän suuret ja likvidit kassavarat. Maksuvalmiuden hallintaan liittyviä käytänteitä on kuvattu jäljempänä.

1.1. Rahoituksen päätöksenteko

Orimattilan kaupungin talousarviossa määritellään vuosittain valtuus lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen lainan nostamiselle. Valtuuden määrittelyn perusteena on kaupungin maksuvalmiuden turvaaminen talousarviovuoden aikana.

Pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen lainan nostamisen sekä rahoitusleasingin käytön toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

1.2. Pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan periaatteet

Vieraan pääoman hankinta voidaan jaotella lyhytaikaiseen (alle 12 kuukautta) ja pitkäaikaiseen (12 kuukautta tai yli) rahoitukseen.

Orimattilan kaupungin lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen käytetään ensisijaisesti kuntatodistuksia, jotka ovat kuntien liikkeelle laskemia velkasitoumuksia. Kaupungin valtuusto päättää kuntatodistusohjelman avaamisesta rahoituslaitoksittain sekä rahoituslaitoskohtaisen

limiitinasettamisesta. Kuntatodistusohjelmia on solmittu usean rahoituslaitoksen kanssa rahoituksen kilpailuttamisen ja rahoituksen saatavuuden varmistamiseksi.

Orimattilan kaupunki voi käyttää lyhytaikaisena rahoituslähteenä myös kestoaltaan alle vuoden pituisia velkakirjoja tai rahalaitosten tarjoamia tili- tai luottolimiittejä.

Orimattilan kaupungin pitkäaikaiseen rahoitustarpeeseen käytetään kahdenvälisiä velkakirjalainoja, joukkovelkakirjalainoja ja leasing-rahoitusta.

Sekä lyhyt että pitkäaikainen rahoitus otetaan vain euromääräisenä.

Kahdenkeskisissä velkasopimuksissa tai johdannaissopimuksissa sallittuja vastapuolia ovat kaikki finanssimarkkinoilla toimivat virallisen toimiluvan omaavat yhteisöt. Muita mahdollisia vastapuolia ovat koti- ja ulkomaiset yksityiset sijoittajat, jotka säännöllisesti toimivat rahoitusmarkkinoilla ja tarjoavat joukkolainatyyppistä rahoitusta. Näissä tyyppillisesti toimii välittäjänä jokin pankki ja lainadokumentaatio voidaan tehdä muun kuin Suomen lain alle. Tyyppisiä käytettyjä maita ovat esimerkiksi Saksa, Englanti ja muut Pohjoismaat.

1.3. Rahoittaja- ja jälleenrahoitusriskien hallinta

Orimattilan kaupunki pyrkii hallitsemaan rahoittajariskiä hyödyntämällä monipuolisesti markkinoilla olevien toimijoiden tarjoamaa rahoitusta.

Orimattilan kaupunki pyrkii hallitsemaan maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskiä käyttämällä tasa-, annuiteetti- tai kertalyhenteisiä lainoja. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan huolehtimalla lainasalkun lainojen tasaisesta erääntymisestä maturiteettien suunnittelulla.

1.4. Korkoriskien hallinta

Orimattilan kaupunki pyrkii hallitsemaan korkoriskiä hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin sekä tekemällä korkosuojauksia.

Korkosuojausinstrumentteja ovat mm. lainaan sidottu korkokatto tai korkoputki.

Johdannaisinstrumenttejä voidaan käyttää vain vaihtuvakorkoisten lainojen muuttamiseen kiinteäkorkoisiksi. Johdannaisinstrumenttien tulee olla lainakohtaisia.

Orimattilan kaupungin lainasalkun suojausasteen vaihteluvälin tavoitteena on 30–80 % kokonaislainamäärästä. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa yleinen korkomarkkinatilanne ja näkemys korkojen kehittämisestä tulevaisuudessa sekä lainamäärä ja sen ennustettu kehitys. Suojausasteella tarkoitetaan sitä osaa korkoriskipositioista, jonka osalta seuraava koronkiinnitys on yli 12 kuukauden päässä.

Suojatuksi katsotaan sellaiset lainat, jotka ovat sidottu kiinteään korkoon tai ovat vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka ovat muutettu johdannaisinstrumenteilla kiinteäkorkoisiksi.

2. Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminta käsittää Orimattilan kaupungin toimialaan liittyvää sijoittamista ja kassavarojen sijoittamista. Lisäksi kaupungilla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjavaroja. Sijoitustoiminnan tulee perustua taloudelliseen tuottoon ja vähimmäisvaatimuksena on pääoman menettämisen matala riskitaso. Sijoitustoiminta on suunniteltava turvaten kaupungin maksuvalmius ja huomioiden sijoitustoimintaan liittyvien riskien kartoittaminen ja niiltä suojautuminen.

Orimattilan kaupunki käyttää tarvittaessa ulkopuolisia sijoitusneuvonnan ja varallisuuden hoidon palveluita toimintojen optimoimiseksi ja riittävän asiantuntemuksen varmistamiseksi esimerkiksi riskienhallinnan näkökulmasta. Kaupunki voi luovuttaa varainhoidon osittain tai kokonaan yhdelle tai useammalle varainhoitajalle konsultoivina tai täyden valtakirjan palveluna.

2.1. Kassavarojen lyhytaikainen sijoittaminen

Mikäli korkotilanteen kannalta on tarkoituksenmukaista ja velkakirjojen ehtojen mukaisesti mahdollista, voidaan mahdollisia ylijäämäkassavarantoja pyrkiä sijoittamaan lyhytaikaisesti tai vähentämään varoilla vierasta pääomaa.

Sijoitettaessa kassaylijäämiä tulee noudattaa yleistä varovaisuutta sekä vastuullisuuden ja maksuvalmiuden turvaamisen kannalta olennaisia periaatteita. Siten kassaylijäämävaroja voidaan sijoittaa vain lyhytaikaisiin sijoitusinstrumentteihin, joiden hinta- ja luottoriskit on kokonaisuutta tarkastellen arvioitu vähäisiksi. Sijoitusinstrumenttien valinnassa suositaan suoria ja kustannustehokkaita sijoitusratkaisuja ja sijoitukset tehdään pääsääntöisesti euromääräisinä korkosijoituksina.

2.2. Toimeksiantona sijoitettavat lahjoitusvarat

Orimattilan kaupungin toimeksiantoina saadut lahjoitusvarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamisia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjakirjojen tai testamenttien määräykset ohjaavat lahjoitusvarojen käyttöä. Mikäli käyttöä määritteleviä ehtoja ei ole, kaupunki hoitaa varoja noudattaen huolellisuutta parhaaksi arvioidulla tarkoituksenmukaisella tavalla.

2.3. Sijoitustoimintaa ohjaavat periaatteet

Mikäli Orimattilan kaupungille kertyy varoja, joiden käyttötarve on yli vuoden päässä ja kaupungilla ei ole tarvetta pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoitukseen, voidaan varoja sijoittaa pitkäaikaisesti. Mikäli kaupungille kertyy sijoitettavia varoja, laaditaan kaupunginhallitukselle sijoitusraportti vähintään kerran vuodessa.

Pitkäaikaiset sijoitukset kohdennetaan likvideihin ja turvallisiin rahastosijoituksiin tai suoriin osakesijoituksiin, jotka ovat realisoitavissa eli muutettavissa Orimattilan kaupungin käytettäviksi rahavaroiksi nopealla aikataululla (enintään viikko). Suorien osakesijoitusten paino sijoitussalkussa saa olla enintään 10 prosenttia ja osakesijoitusten painoarvo enintään 25 prosenttia silloin, kun sijoitussalkun arvo on yli 1,0 milj. euroa.

Orimattilan kaupunki pyrkii hallitsemaan markkinariskejä eri tavoin. Valuuttariskiä hallitaan tekemällä sijoitukset vain euromääräisiin sijoitusinstrumentteihin. Korkoriskiä pyritään hallitsemaan hajauttamalla sijoituksia ajallisesti sekä korkoperiodin mukaan. Hintariskiä pyritään hallitsemaan välttämällä suurien kertasijoitusten tekemistä. Pääoman menettämiseen liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan hajauttamalla sijoitukset eri kohteisiin.

3. Antolainaukset

Orimattilan kaupunki ei myönnä antolainoja muille kuin konserniyhteisöilleen pois lukien Leader-hankkeisiin liittyvät tilapäisrahoitukset.

Lainaa ei saa myöntää, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Lainan myöntämistä edeltää aina riskien analysointi sekä myöntämistä koskevien oikeudellisten reunaehtojen tarkastaminen. Lainan riskien analysoinnissa arvioidaan lainan suuruutta ja sen vaikutusta kaupungin talouteen sekä arvioidaan vastavakuusvaatimukset. Vastavakuuden tulee olla riittävä antolainaukseen liittyvän riskin kohtuullistamiseksi.

Antolainoista peritään korkoa. Korkotason määräytymisessä tulee huomioida EU:n valtiontukea koskevat säädökset.

Konserniyhteisöille voidaan myöntää myös oman pääoman ehtoista rahoitusta. Mahdollisia rahoitusinstrumentteja ovat osakepääoman ja peruspääoman merkintä ja lisäys, sijoitus vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) sekä pääomalainat. Pääomalainoihin ei edellytetä vastavakuuksia.

Antolainan antamista rajaa erityisesti Suomen ja EU:n lainsäädäntö. Kunkin antolainan yksityiskohtaiset ehdot määritellään erikseen kunkin päätöksentekoon tuotavan tapauksen kohdalla.

Leader-hankkeilla tarkoitetaan Leader-ohjelmien puitteissa hyväksyttyjä hankkeita, joille Leader-ohjelman puitteissa on myönnetty rahoitus. Koska hankkeet saavat rahoituksen jälkikäteen toteutuneita kustannuksia vastaan, voidaan hankkeille myöntää tilapäisrahoitusta lainoittamalla hankkeita. Leader-hankkeiden lainoituksen periaatteista valtuusto päättää erikseen.

4. Takaukset

Orimattilan kaupunki voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kaupunkikonserniin tai yhteisö on kuntien tai kuntien ja valtion määräysvallassa. Orimattilan kaupunki voi myös myöntää takauksen jos se liittyy liikuntalain, kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain, museolain, teatteri- ja orkesterilain tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen.

Kaupunki voi edellä mainitun kohdan estämättä myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluvelvoitteeseen.

Kunkin takauksen yksityiskohtaiset ehdot määritellään erikseen kunkin päätöksentekoon tuotavan tapauksen kohdalla. Takauksia myöntäessään kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen.

Takauksista peritään takausprovisio, joka määritetään kunkin tapauksen kohdalla erikseen.

Takauksen keskeisenä riskinä on päävelallisen ajautuminen maksukyvyttömyyteen, jolloin kaupungille lankeaa maksuvelvollisuus takauksen määrän osalta. Takauksen antamista edeltää aina takaukseen liittyvien riskien analysointi sekä takauksen myöntämistä koskevien oikeudellisten reunaehtojen tarkastaminen. Takauksen riskien analysoinnissa arvioidaan takauksen suuruutta ja sen vaikutusta kaupungin talouteen sekä arvioidaan vastavakuusvaatimukset. Vastavakuuden tulee olla riittävä takaukseen liittyvän riskin kohtuullistamiseksi.